

Když můžu, pomůžu...

JSEM DOBROVOLNÍK

MŮŽE TO BÝT VÁŠ SOUSED, VAŠE KOLEGYNĚ V PRÁCI, A VY O TOM ANI NEVÍTE. DOBROVOLNÍCI TOTIŽ MÁLOKDY STOJÍ O VEŘEJNÉ UZNÁNÍ. CHTĚJÍ JEN POMÁHAT. U NÁS I V ZAHRANIČÍ. A JE JICH STÁLE VÍC...

Svět stihá jedna katastrofa za druhou. Tsunami, zemětřesení, záplavy, požáry, zločiny, nemoci, chudoba, hlad, káčené pralesy, vybití živočišných druhů, zamořování oceánů... Pohromy stíhají lidi na druhém konci zeměkoule i v našem velmi blízkém okolí. Jsou tu krádeže, nehody, podvody... A stejně jako média poctivě informují o každé jednotlivé tragédii, neopomenou nikdy zmínit ani skutečnost, že se na postižené místo ihned vydali dobrovolníci. Aby nabídli svou pomoc, přivezli peníze, zřídili sebemenší maličkost, která je v jejich moci a může někomu zachránit život nebo mu jej alespoň zpříjemnit. Jsou to svým způsobem hrdinové a docela jistě obdivuhodní lidé, kteří neváhají obětovat svůj volný čas, energii a jdou pomáhat těm, kteří to potřebují. V domě, kde bydlí i na druhém konci světa. Vzdálenost a náročnost v dobrovolnictví vůbec nehrají roli...

KDO JSOU TI DOBRODINCÍ?

Mezi dobrovolníky najdete lidi všech věkových i sociálních skupin, muže i ženy. „Zejména po roce 1989 to byly nejprve nejčastěji studentky humanitních oborů. V posledních letech se již zvyšuje průměrný věk dobrovolníků i počet mužů. Objevují se studenti dalších oborů, přibývají tzv. bílé límečky – muži i ženy, tedy obvykle manažeři, kteří celý den sedí u PC a rádi by byli ve volném čase v kontaktu s lidmi, zvířaty, přírodou... Zapojují se i matky na mateřské dovolené a postupně také vyšší věkové kategorie. Třeba senioři, kteří jako dobrovolníci poznají, že je prima být ještě někomu užitečný,“ říká k tomu, kdo dobrovolníci jsou, Jiří Tošner z občanského sdružení Hestia, o. s.

POTŘEBA POMÁHAT

V každém případě jsou to lidé, kteří, když vidí, že je někde někdo v úzkých, nezůstanou lhostejní a snaží

se s tím v rámci svých sil něco udělat. A může to být třeba „jen“ to, že pomůžou starému muži přes silnici nebo pohlídají dítě nemocné sousedce.

„O dobrovolnictví mluvíme v případě, když člověk věnuje svůj čas, úsilí či peníze dobrovolně jiným a nezádá za to žádnou odměnu. Nepředstavujte si však dobrovolníka jen jako samotáře v africké vesničce. Uvědomte si, že dobrovolníci jsou všichni členové dobrovolných hasičských sborů nebo cvičitelé v tělovýchovných jednotách. Jsou to všichni, kteří při sledování charitativního koncertu v televizi odešlou dárcovskou DMS nebo adoptují na dálku sirotka v Indii. Dobrovolnictví má mnoho podob, ale vždycky je za ním lidská potřeba pomáhat,“ vysvětluje Ing. Michaela Lišková z pražské Životní poradny.

SLÁVA NESOBECKOSTI!

Ačkoli je dnešní svět založen především materiálně, nejsme všichni sobečtí, egocentričtí, zacilení na vlastní pohodlí a komfort. Jsou mezi námi skutečně mnozí, kteří ke svému životu potřebují také vědomí, že se alespoň trochu zasloužili o to, aby byl svět lepší, hezčí, bezpečnější. „Stejně tak, jako je lidskou potřebou jistota, úspěch nebo bohatství, existují lidské potřeby pomoci bližnímu, které neztrácejí svůj význam ani dnes. Jsou naší nedílnou součástí, a proto hraji pro každého z nás významnou roli,“ potvrzuje Ing. Michaela Lišková. A možná je to dokonce tak, že čím více společnost obecně spěje k povrchnosti a materiálnímu zatížení, tím více lidí potřebuje udělat něco jiného, nesobeckého, pro ostatní – a pro svůj dobrý pocit.

CO Z TOHO BUDU MÍT?

Honí se vám hlavou, že to je sice hezké, ale vy máte svých každodenních starostí dost, takže nemáte chuť a čas zajímat se o to, kde se co komu stalo? Jistě, to

je velká pravda. Jsme každý den utopení ve spoustě povinností, starostí a stresů. Těch svých vlastních. Tak proč se mnozí z nás ještě večer po práci seberou a jdou třeba předčítat nemocným lidem do domova důchodců nebo zadarmo učit do dětského domova angličtinu? Co z toho všichni ti lidé mají? Opravdu jen ten dobrý pocit?

„Důvody k dobrovolnictví bývají opravdu většinou morální. Zejména potřeba pomáhat druhým. Dobrovolník chápe službu ostatním jako možnou alternativu zlepšení světa a svého vlastního života. Jedná se patrně o nejdůležitější motivaci. Odměnou je jim samotný pocit, že jsou společnosti prospěšní a že někam patří. Další forma odměny se projevuje v míře zodpovědnosti, kterou dobrovolníci při vykonávání své činnosti pocítují,“ vysvětluje Ing. Michaela Lišková. Jak se zdá, v případě dobrovolnictví jde prostě o trochu vyšší principy a hodnoty. Ale když se vrátíme zpátky na zem, objeví se i mnohem prozaičtější důvody. Potkávání nových lidí, poznávání nového prostředí, nabývání komunikačních schopností i určitých praktických dovedností. U dobrovolníků směřujících na druhý konec světa zachraňovat třeba vajíčka mořských želv má jejich nabídnutí vlastních sil a času určitě i podtext cestování. S nejrůznějšími expedicemi se dostanou do míst, která by jinak nikdy neviděli. A zadarmo. To zní báječně, že? To by pak mohl chtít být dobrovolníkem vážně každý. Jenže ono to má svá pravidla.

NEZVLÁDNE TO KAŽDÝ

Tedy, abychom byli přesní: pokud se rozhodnete jít dobrovolně pomáhat do místní knihovny, nikdo vás asi nijak prověřovat nebude. A v takovém „lokálním“ případě se opravdu dobrovolnictví meze nekládou. Ale jsou případy, kdy jde do tuhého. Oblasti sužované válkami, mentálně postižení či těžce nemocní lidé. Země zničené povodněmi. Všude tam jsou dobrovolníci třeba, ale při svém obětavém nasazení se musejí vyrovnávat s hrůzami, které si v teple svého domova, s časopisem v ruce můžete představit skutečně jen těžko. Proto je třeba i dobrovolníky vybírat pečlivě. „U dobrovolníků, kteří pracují v náročných programech, zejména s nezletilými dětmi či se zdravotně postiženými, bývá zvykem psychologický pohovor či test a pravidelná supervize jejich činnosti, která je nejen svým způsobem kontroluje, ale také přispívá k jejich lepšímu porozumění té činnosti, a dokonce k porozu-

mění sobě samotnému – což dobrovolníci poté oceňují jako nový a nečekaný přínos jejich činnosti,“ nastiňuje, jak to funguje, Jiří Tošner z občanského sdružení Hestia, o. s. No a když vyrazíte třeba stavět školu do Afriky? Než se definitivně rozhodnete, zkuste si týden spát na zahradě na holé zemi, přikrytá jen dekou nebo spacákem, nemyjte se, snižte si přídel vody i jídla, odřízněte se komunikačně od světa, nepoužívejte repelenty na hmyz, zapomeňte na parfémy, spíte sotva čtyři pět hodin denně a k tomu do úmoru drtíte. Jakkoli se teď usmíváte, ani to všechno zdaleka neznačí, jak se v té skvěle vypadající, exotické Africe budete doopravdy mít! Ono to totiž nechce jen chuť pomáhat, ale i odvalu, pevné nervy a hodně silné základní instinkty...

CHCI BÝT DOBROVOLNÍKEM!

Pořád vás nic neodradilo a máte chuť začít někomu nebo při něčem nezištně pomáhat, ale nemáte ani zdání, kde a jak začít? „Někdy se stačí rozhlédnout a zapojit se – to platí spíše pro menší obce, kde se lidé více znají a říknou si, co je kde zapotřebí a co koho baví – na ulici, v cukrárně, v hospodě... Potom je možné si otevřít web Dobrovolník.cz, tam je i možnost vyvěšení vlastního inzerátu, také tam jsou nabídky činnosti pro dobrovolníky z řady oblastí a organizací. I na stránkách www.hest.cz je rubrika Chcete se stát dobrovolníkem s možností poslat svoji nabídku do více než 60 organizací pro celé ČR. Nebo je tam v položce Koalice dobrovolnických iniciativ mapa, kde si můžete vybrat svůj region i činnost a napsat jim,“ naznačuje alespoň některé možnosti Jiří Tošner. Každopádně, pokud se opravdu rozhodnete vykročit směrem k dobrovolnictví, držíme palce! Konečně, letošní rok 2011 byl vyhlášen mezinárodním rokem dobrovolnictví, takže lepší čas pro své rozhodnutí jste si snad ani vybrat nemohla... ■

TEXT: JANA POTUŽNÍKOVÁ

Kde najdete správné kontakty i zkušenosti těch, kteří již dobrovolníky jsou?

www.hest.cz
www.dobrovolnik.cz
www.sdrs.cz

www.dobrovolnici.cz
www.sfs.cz
www.osv.be